

Nota informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Regulamentului privind procedura de control a activității organizațiilor de gestiune
colectivă și a structurilor comune de colectare

<p>1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</p> <p>Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).</p>
<p>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite</p> <p>În prezent, cadrul normativ național care reglementează dreptul de autor și drepturile conexe, precum și gestiunea acestor drepturi, îl constituie Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (în continuare - <i>Legea nr. 230/2022</i>), care a intrat în vigoare la data de 09.10.2022 și a fost adoptată în vederea armonizării prevederilor legislației din acest domeniu la reglementările acquis-ului european relevant, prin transpunerea unui șir de directive europene din domeniu, oferind astfel un grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe la nivel național.</p> <p>Conform art. 106 alin. (2), în corelare cu art. 104 alin. (7) din Legea nr. 230/2022, procedura de control, precum și documentele pe care organizațiile de gestiune colectivă, respectiv, structurile comune de colectare trebuie să le prezinte sunt stabilite prin hotărâre de Guvern.</p>
<p>3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p> <p>Proiectul de act normativ nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.</p>
<p>4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare este elaborat în temeiul art. 7 alin. (2) lit. u) din Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală; art. 4 alin. (1) lit. k), art. 104 alin. (7) și art. 106 alin. (2) din Legea nr. 230/2022 și stabilește aspectele cu referire la organizarea și desfășurarea controlului activității acestora de către AGEPI, informațiile și documentele pe care respectivele entități trebuie să le prezinte în procesul controlului, etapele activității de control, precum și regulile aplicate procedurii de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă (în continuare - <i>OGC</i>) și a structurilor comune de colectare (în continuare - <i>SCC</i>).</p> <p>În context, potrivit proiectului de act normativ, entitățile supuse controlului sunt OGC și SCC.</p> <p>În sensul Legii nr. 230/2022, autorii și titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe își pot exercita drepturile patrimoniale în mod individual (gestiune individuală) sau prin intermediul organizațiilor de gestiune colectivă (gestiune colectivă).</p> <p>Gestiunea colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe presupune încheierea contractelor de licență cu utilizatorii, monitorizarea utilizării drepturilor, asigurarea respectării dreptului de autor și a drepturilor conexe, colectarea veniturilor provenite din utilizarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, repartizarea și plata sumelor convenite titularilor de drepturi.</p> <p>Deși un titular de drepturi poate opta pentru gestiunea drepturilor patrimoniale în mod individual, totuși, statutul de membru al unei organizații de gestiune colectivă asigură respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, colectarea remunerațiilor pentru</p>

valorificarea acestor drepturi, precum și repartizarea sumelor convenite fiecărui titular de drepturi.

Astfel, scopul funcționării oricărei organizații de gestiune colectivă constă în asigurarea legăturii între autori și titulari de drepturi și utilizatorii operelor sau altor obiecte protejate, deoarece ele garantează, pe de o parte, autorilor și titularilor de drepturi achitarea remunerației pentru utilizarea creațiilor lor, iar pe de altă parte, facilitează activitatea utilizatorilor, deoarece printr-un singur acord achită remunerația datorată beneficiarilor.

În sensul art. 83 alin. (1) din Legea nr. 230/2022, organizațiile de gestiune colectivă au statut de asociație obștească, cu scop nelucrative, și se constituie prin libera asociere a titularilor de drepturi, având scopul principal gestionarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe în numele titularilor de drepturi și în beneficiul colectiv al acestora, fiind deținute sau controlate de membrii săi. O cerință obligatorie ca o asociație obștească ce are drept scop gestiunea drepturilor de autor sau a drepturilor conexe să obțină calitatea de organizație de gestiune colectivă este să fie avizată de către AGEPI prin decizia directorului general cu îndeplinirea cumulativă a unor condiții indicate expres în art. 84 alin. (1) din Legea nr. 230/2022.

Pornind de la misiunea organizației de gestiune colectivă, printre principalele obligații ale acesteia, prevăzute la art. 94 din Legea nr. 230/2022, sunt: să acționeze în interesul titularilor de drepturi ale căror drepturi le gestionează; să acorde utilizatorilor licențe, pentru utilizarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, înainte de utilizarea repertoriului protejat; să colecteze remunerațiile datorate de utilizatori pentru utilizarea operelor și a altor obiecte protejate, să le repartizeze și să le plătească cu regularitate, cu diligență și cu exactitate, în termenul stabilit, proporțional cu valoarea și utilizarea lor reală; să asigure transparența activității de gestiune colectivă în raporturile cu membrii săi, autoritățile publice și utilizatorii; etc.

În ceea ce privește structura comună de colectare, ținând cont de prevederile art. 104 din Legea nr. 230/2022, aceasta are statut de asociație obștească și poate fi constituită de organizațiile de gestiune colectivă, cu avizul AGEPI, având scopul de a eficientiza procesul de colectare a remunerațiilor, fiind finanțate de organizațiile de gestiune colectivă beneficiare, în limita comisionului de gestiune colectivă propriu.

În context, pornind de la rolul și misiunea organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare, de menționat că, regulile de gestiune colectivă astfel reglementate de Legea nr. 230/2022 au drept scop asigurarea unor standarde înalte de administrare, gestiune financiară, transparență și raportare a activității realizate de către respectivele entități, iar scopul controlului activității acestora este de a preveni încălcările din domeniul gestiunii colective, responsabilizarea entităților supuse controlului, precum și asigurarea desfășurării unei activități transparente și eficiente în acest sens.

Art. 7 alin. (2) lit. u) din Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, art. 4 alin. (1) lit. k), art. 104 alin. (7) și art. 106 alin. (2) din Legea nr. 230/2022, îi atribuie prerogativa AGEPI de a efectua controale anuale și speciale privind activitatea organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare. Concomitent, art. 106 alin. (1) din Legea nr. 230/2022 admite posibilitatea AGEPI de a atrage în procesul efectuării controlului, după caz, a specialiștilor/expertilor din exterior.

Controlul activității OGC și SCC constă în totalitatea acțiunilor de verificare a respectării legislației privind dreptul de autor și drepturile conexe de către aceste entități.

Astfel, de menționat că, controlul realizat de către AGEPI se referă la activitatea acestor entități pe segmentul gestiunii colective, iar proiectul Regulamentului conține expres aspectele, obiectivele controlului, precum și informațiile și documentele care sunt supuse controlului și care vizează activitatea lor în calitate de OGC și SCC.

Corespunzător, efectuarea controlului activității unor atare entități se realizează în raport cu calitatea lor de OGC sau SCC, și nu se realizează în raport cu calitatea lor de asociații obștești reglementată prin Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile comerciale.

La fel, controlul ce urmează a fi realizat conform prevederilor proiectului de act normativ, nu presupune un control de stat asupra activității de întreprinzător, regimul căruia este reglementat de prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat al activității de întreprinzător. Or, potrivit Legii nr. 230/2022, atât OGC, cât și SCC nu practică activitate de întreprinzător, acestea fiind asociații obștești fără scop lucrativ.

În acest context, per ansamblu, proiectul Regulamentului privind procedura de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurii comune de colectare conține următoarele:

- *dispoziții generale.* La acest capitol, se propune a se reglementa semnificația unor noțiuni utilizate în cuprinsul proiectului (de ex. act de control, controlul activității OGC și SCC, entitate supusă controlului), obiectivele controlului, acestea fiind divizate reieșind din activitatea OGC și SCC, precum și tipurile de control. Referitor la tipurile de control, potrivit art. 106 alin. (3) în corelare cu art. 104 alin. (7) din Legea nr. 230/2022, AGEPI efectuează o dată pe an controlul general al activității OGC și SCC. În perioada dintre două controale generale anuale, AGEPI are dreptul să efectueze controale speciale în baza sesizărilor înaintate de titularii de drepturi, inclusiv de membrii organizației și de utilizatori, sau parvenite din alte surse relevante, care conțin informații ce produc dubii rezonabile cu privire la corespunderea activității organizației cu prevederile legii menționate, ale altor acte normative relevante și ale statutelor proprii.

- *aspecte cu referire la organizarea și desfășurarea controlului.* Astfel, controlul activității OGC și SCC se va realiza prin intermediul Comisiei de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare (în continuare – *Comisia de control*), care se va constitui prin ordinul Directorului general al AGEPI, anual, în cazul controlului general și ori de câte ori va fi necesar, în cazul controlului special. În componența Comisiei de control se vor regăsi specialiști ai AGEPI și, după caz, vor fi atrași specialiști/experti din exterior. De menționat că prerogativa efectuării controlului de către AGEPI prin intermediul Comisiei de control, se subscie prevederilor art. 4 alin. (2) din Legea nr. 230/2022, potrivit căruia, pentru exercitarea atribuțiilor sale, în cadrul AGEPI pot fi create comisii și grupuri de lucru, a căror organizare și funcționare se reglementează prin ordin al directorului general. Astfel, Comisia de control nu va avea un statut separat sub forma unei noi subdiviziuni în cadrul AGEPI, iar activitatea membrilor în cadrul acesteia nu va fi remunerată suplimentar, decât salariul de bază reglementat pentru angajații autorităților publice, conform prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Subsidiar, la acest capitol, se propune a se reglementa și termenul de efectuare a controlului, care în cazul controlului general este de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii doar o singură dată cu 30 de zile, iar în cazul controlului special, termenul de efectuare a acestuia este de 15 zile cu posibilitatea prelungirii cu încă 15 zile. Prelungirea termenului de efectuare a controlului se va efectua prin ordinul directorului general al AGEPI, în baza propunerii Comisiei de control ce va conține motivele prelungirii.

- *informațiile și documentele prezentate în procesul controlului.* La acest capitol, se propune a fi reglementată lista documentelor pe care OGC sau SCC supusă controlului este obligată să le prezinte. Astfel, toate documentele menționate în cap. III din proiectul Regulamentului, rezultă din Legea nr. 230/2022, implicit din drepturile și obligațiile OGC, atribuțiile organelor de conducere, de control și de supraveghere ale OGC, precum și din rolul și misiunea OGC și SCC.

- *etapele activității de control.* Prin prezentul proiect, se propun patru etape ale controlului activității OGC și SCC, astfel controlul fiind inițiat cu notificarea prealabilă a entității supuse controlului, cu 5 zile lucrătoare înainte de efectuarea acestuia și finalizarea controlului cu întocmirea actului de control, care conține concluziile Comisiei de control referitoare la încălcările constatate. În cazul în care în baza concluziilor cuprinse în actul de control sunt depistate nereguli, AGEPI acordă organizațiilor de gestiune colectivă un termen pentru înlăturarea iregularităților, precum și comunică actul de control către adunarea generală a OGC controlate, care îl va dezbate în prima ședință ordinară, iar în cazul SCC supuse controlului, actul de control este comunicat organizațiilor de gestiune colectivă beneficiare, acestea din urmă fiind obligate să îl dezbate în prima ședință ordinară a adunării generale.

- *regulile aplicate procedurii de control.* În acest capitol sunt descrise detaliat regulile generale și speciale de control. Astfel, o regulă generală de bază a controlului se referă la faptul că copiile documentelor care se vor ridica trebuie să susțină o afirmație din actul de control, respectiv, Comisia de control nu va prezenta concluziile decât după o verificare temeinică a documentelor și informațiilor prezentate și înainte de definitivarea actului de control. Regulile speciale de control a OGC se referă la activitatea organelor de conducere, de control și de supraveghere a OGC, cum ar fi activitatea adunării generale, consiliului, cenzorului, după caz, a comisiei de cenzori, directorului general, consiliului de supraveghere, comisiei permanente speciale privind accesul la informații, precum și la sistemul de control intern și a concordanței din raportul anual de transparență, activitatea de colectare și repartizare a remunerațiilor, etc. În ceea ce privește regulile speciale de control a SCC, acestea vizează activitatea de colectare a remunerației de autor, respectarea cheltuielilor de funcționare a activității structurii în limita stabilită de OGC beneficiare, precum și activitatea de repartizare a remunerațiilor colectate către acestea.

În contextul celor expuse, de menționat că reglementările propuse prin prezentul act normativ se încadrează în normele primare instituite la acest capitol în Legea nr. 230/2022 și au drept scop de a asigura o cât mai deplină conformitate a activității OGC și, corespunzător a SCC cu prevederile Legii menționate, precum și de a garanta un nivel adecvat de protecție a intereselor autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de act normativ nu implică cheltuieli financiare din partea statului.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu există necesitatea de modificare a cadrului legal conex.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile art. 8 lit. a) și art. 9 alin. (1) și (2) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 21.09.2022, AGEPI a publicat pe pagina web oficială și pe portalul www.particip.gov.md anunțul despre inițierea elaborării acestui proiect, fiind invitați toți subiecții interesați să înainteze propuneri corespunzătoare în acest sens (<https://agepi.gov.md/ro/news/agepi-ini%C8%9Biaz%C4%83-elaborarea-proiectului-regulamentului-privind-procedura-de-control-activit%C4%83%C8%9Bii>; <https://particip.gov.md/ro/document/stages/agepi-lanseaza-consultari-publice-pe-marginea-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-procedura-de-control-a-activitatii-organizatiilor-de-gestiune-colectiva-si-a-structurilor-comune-de-colectare/9601>).

Ulterior, în condițiile art. 11 și 12 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de act normativ a fost plasat pentru consultări publice pe pagina web

oficială a AGEPI www.agepi.gov.md în directoriul „*Transparența/Consultări publice/Proiecte de acte normative (DAC)*” (<https://agepi.gov.md/ro/news/agepi-lanseaz%C4%83-consult%C4%83ri-publice-pe-marginea-proiectului-hot%C4%83r%C3%A2rii-guvernului-cu-privire-la>), precum și pe portalul (www.particip.gov.md <https://particip.gov.md/ro/document/stages/agepi-lanseaza-consultari-publice-pe-marginea-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-procedura-de-control-a-activitatii-organizatiilor-de-gestiune-colectiva-si-a-structurilor-comune-de-colectare/9601>).

În rezultatul consultărilor publice a proiectului de act normativ, AGEPI a recepționat propuneri și observații incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare, care este plasată pe pagina web oficială a AGEPI www.agepi.gov.md în directoriul „*Transparența/Consultări publice/Proiecte de acte normative (DAC)*”.

Potrivit procedurii regulamentare, proiectul hotărârii Guvernului a fost examinat în cadrul ședinței secretarilor generali din 10.05.2023, iar prin indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-4922 din 10.05.2023 a fost transmis spre avizare/expertiză autorităților publice interesate. Concomitent, la data de 11.05.2023, AGEPI a expediat proiectul de act normativ spre avizare organizațiilor de gestiune colectivă.

Proiectul de act normativ a fost definitivat în baza avizelor autorităților și instituțiilor interesate, iar decizia/argumentele AGEPI pe marginea acestora se regăsesc în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) aferentă acestuia.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de act normativ urmează a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

Potrivit Avizului de compatibilitate, acesta nu transpune direct anumite prevederi ale legislației Uniunii Europene, iar proiectul vine să asigure implementarea unei obligații generale stabilite de Directiva UE 2014/26/UE – obligația de asigurare a unui control din partea autorității naționale pentru nerespectarea prevederilor acesteia, astfel cum este prevăzut în noul cadru legislativ în materia drepturilor de autor și drepturilor conexe – Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, act național declarat euro-conform.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Majoritatea propunerilor și obiecțiilor formulate de Ministerul Justiției pe marginea proiectului de act normativ au fost acceptate și se regăsesc în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor).

Director general

Eugeniu RUSU